

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl předsedkyní senátu JUDr. Helenou Nebesařovou jako samosoudkyní v právní věci žalobce: **Sudetoněmecké krajské sdružení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, zapsaný spolek**, IČO: 03998061, se sídlem Bratří Nejedlých 335, 267 53 Žebrák, proti žalovanému: **Česká republika – Kancelář Senátu**, IČO: 63839407, se sídlem Valdštejnské náměstí 17/4, Praha 1, zast. JUDr. Evou Ondřejovou, LL.M., Ph.D., advokátkou, Příčná 8, o ochranu pověsti právnické osoby

t a k t o :

- I. Žaloba s návrhem, aby žalovaný byl uznán povinným zaslat žalobci písemnou omluvu ve znění: „Česká republika – Kancelář Senátu se omlouvá Sudetoněmeckému krajskému sdružení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, zapsanému spolku, za projev přednesený dne 15. května 2016 předsedou Senátu Milanem Štěchem na Tereziánské tryzně, jímž bylo zasaženo do práva tohoto spolku na ochranu pověsti, neboť projev zlehčoval a relativizoval zločiny spáchané během vyhnání sudetoněmeckého obyvatelstva z Československa, nepravdivě uvedl, že počet obětí vyhnání byl nesrovnatelně nižší než počet obětí okupace, a tvrzením, že zločiny během vyhnání byly dílem jednotlivců, bagatelizoval podíl československých úřadů na poválečném bezpráví“, se **zamítá**.
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalovanému náhradu nákladů řízení v částce 6.776,-Kč k rukám právní zástupkyně JUDr. Evy Ondřejové, LL.M., Ph.D., do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhal shora uvedeného rozhodnutí. V žalobě uvedl, že je spolkem, jehož základním cílem činnosti je podpora porozumění mezi národy, s důrazem na porozumění mezi Čechy a Němci. Stanovy žalobce zakotvují kritické hodnocení poválečného vyhnání sudetských Němců a odsudek těch právních předpisů, které byly jeho základem. Dne 15.5.2016 vystoupil předseda Senátu Milan Štěch v Terezíně na každoročně pořádané Terezínské tryzně s projevem, v němž zlehčuje a relativizuje zločiny spáchané během vyhnání sudetoněmeckého obyvatelstva z Československa, nepravdivě uvádí, že počet obětí vyhnání byl nesrovnatelně nižší než počet obětí okupace a tvrzením, že zločiny během vyhnání byly dílem jednotlivců, bagatelizuje podíl československých úřadů na poválečném bezpráví, ačkoli ten byl nepominutelný a klíčový. Žalobce odkázal na ust. § 135/1 a 2 obč.zák. s tím, že projevem M. Štěcha se cítí oprávněně dotčen a zasažen na své pověsti. Zdůraznil, že je i svým názvem sudetoněmeckým krajanským sdružením, přičemž byl konfrontován s hrubě urážlivým a nepravdivým hodnocením poválečného vyhnání sudetských Němců. K aktivní legitimaci ve sporu žalobce odkázal na rozsudky Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 30 Cdo 1630/2004 a sp.zn. 30 Cdo 2314/2012 a nález Ústavního soudu sp.zn. II. ÚS 1174/09, týkající se případu baseballové pátky s nápisem „Na cikány...“, kdy soudy dovodily odpovědnost provozovatele restaurace, v které tato pátky byla vystavena, vůči návštěvníkovi restaurace romského původu. Žalobce má tedy za to, že jeho aktivní věcná legitimace vyvěrá z jeho názvu a z obsahu jeho stanov. K odůvodnění pasivní legitimace žalované České republiky žalobce uvedl, že Milan Štěch, předseda Senátu, vystoupil na Terezínské tryzně z titulu této funkce a tedy jako představitel státu. V této souvislosti žalobce poukázal na zavedenou judikaturu s tím, že za výroky pronesené představitelům státu odpovídá Česká republika, ledaže by šlo o vybočení z činnosti státu. Žalobce k vlastnímu obsahu předm. projevu v žalobě odkázal na vyžádané odborné vyjádření PhDr. Ing. Tomáše Krystlíka, zabývajícího se česko-německými vztahy, který potvrdil, že předm. projev obsahuje celou řadu věcně nesprávných tvrzení.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby s tím, že především namítl neexistenci věcné legitimace u obou účastníků řízení. Zdůraznil, že z pouhého názvu žalobce a z obsahu jeho stanov nelze automaticky vyvozovat, že zastupuje zájmy sudetských Němců, a to již s přihlédnutím k úzké členské základně žalobce. Žalovaný má za to, že jediným oficiálním a legitimním představitelům odsunutých Němců je Sudetoněmecké krajanské sdružení (Sudetendeutsche Landsmannschaft), jenž v roce 2003 otevřelo informační kancelář v Praze, která slouží jako kontaktní kancelář pro Čechy a sudetské Němce, kteří mají zájem o smíření mezi oběma národnostními skupinami. Z veřejně dostupných zdrojů na internetu vyplývá, že toto sdružení nepokládá žalobce za reprezentanta zájmů odsunutých Němců a jejich potomků. Žalovaný byl zřízen zákonem č. 59/1996 Sb. k zajištění úkolů spojených s odborným, organizačním a technickým zabezpečením činnosti Senátu, jeho orgánů a funkcionářů, má charakter servisní organizace a není správním úřadem. Senátoři, tedy i předseda Senátu pan Milan Štěch, nejsou součástí organizační struktury žalovaného, nezabezpečují jeho činnosti a neplní jeho úkoly. Senátoři vykonávají svůj mandát osobně v souladu se svým slibem a nejsou přitom vázáni žádnými příkazy (čl. 26 Ústavy ČR). K napadenému projevu předsedy Senátu pana Milana Štěcha žalovaný uvedl, že byl pronesen na vzpomínkové akci u příležitosti 71. výročí osvobození k uctění památky obětí nacistické perzekuce. Vycházejí ze

základních demokratických principů – svobody projevu a vyjádření vlastního názoru přednesený projev nevybočoval z mezí v demokratické společnosti obecně uznávaných pravidel slušnosti a korektnosti, což podrobně žalovaný rozvedl s tím, že předm. projev byl na internetu publikován pod názvem „ Na svou (tj. českou) minulost se musíme dívat kriticky a vyváženě“. Žalovaný rovněž nesouhlasil s hodnocením projevu panem PhDr., Ing. Tomášem Krystlíkem, přičemž odkázal na vyžádané oponentní vyjádření uznávaného odborníka doc. Mgr. Jaroslava Šebka, Ph.D. z Historického ústavu AV ČR.

Mezi účastníky nebylo v řízení sporným, že dne 15.5.2016 přednesl předseda Senátu Parlamentu ČR pan Milan Štěch na Tereziánské tryzně projev, jehož obsah byl na internetu publikován pod názvem „ Na svou minulost se musíme dívat kriticky a vyváženě“. Z obsahu tohoto projevu bylo soudem zjištěno, že v úvodu se předseda Senátu věnuje vzpomínce na vězně, kteří prošli táborem v Terezíně a bilancuje oběti. Zmiňuje kontroly Červeného kříže a zamlčování ze strany nacistů, že nechali transporty odvést lidi do vyhlazovacích táborů, kdy se jich vrátilo pouze asi 4%. V projevu je dále v uvedeném kontextu konstatováno, že dle historiků se jednalo celkem až o 360 tis. českých a moravských obětí nacismu v období války (s poznámkou, že uváděná čísla nemusí být přesná). Předseda senátu dále uvádí svůj názor na „snahu některých lidí dávat vedle sebe zločiny nacistické okupace a odsun sudetských Němců“, přičemž konstatuje, že obětí okupace bylo nesrovnatelně více než těch, kteří zemřeli během odsunu. Zároveň však uvádí: “Ano, je dobře, když jsou dokumentovány a popisovány konkrétní zločiny, kterých se někteří naši lidé po válce dopustili na Němcích...Samozřejmě za žádných okolností neschvaluji lynč ani samozvané mstitele..“ V projevu dále pan předseda Senátu vyslovil svůj názor, že pokud by se nacisté během posledních dnů války (během povstání) chovali jinak, nejspíš by jiným způsobem probíhal i odsun. V této souvislosti uvedl, že „zločiny během odsunu byly dílem konkrétních jednotlivců. Zato nacistické zločiny během okupace byly součástí oficiální a promyšlené politiky německého státu...Každý seriózní člověk, který chce válečnou a poválečnou dobu hodnotit, musí vzít v potaz Terezín a další ghetta a koncentrační a vyhlazovací tábory...byli to Němci, kdo vyvolali válku..“. V závěru projevu pak zaznělo: „ Je dobré, když je národ schopen sebereflexe. Myslím, že Německo od konce druhé světové války dokazuje, že je jí schopno. I my se musíme na své dějiny podívat kriticky a přitom vyváženě“.

Z výpisu ze spolkového rejstříku žalobce bylo zjištěno, že spolek byl pod stávajícím názvem zapsán dne 17.3.2015 za účelem „Podpory porozumění mezi národy, s důrazem na porozumění mezi Čechy a Němci“; za spolek jednájí tři členové výkonného výboru.

Podle ust. § 135 obč. zák. se může právnická osoba domáhat ochrany proti tomu, kdo bez zákonného důvodu zasahuje do její pověsti nebo soukromí, ledaže se jedná o účely vědecké či umělecké nebo o tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství; ani takový zásah však nesmí být v rozporu s oprávněnými zájmy právnické osoby. Dle konstantní judikatury předpokladem k naplnění skutkové podstaty neoprávněného zásahu do pověsti právnické osoby je jednání (pokud se nejedná o přípustný hodnotící soud), které bylo objektivně způsobilé snížit vážnost dotčené právnické osoby, přičemž úroveň vážnosti je pak posuzována z pohledu veřejnosti na konkrétní dotčenou osobu a okolnostmi daného

případu. Předpokladem odpovědnosti dle shora cit. ustanovení obč. zák. je splnění podmínky existence zásahu objektivně způsobitelného vyvolat nemajetkovou újmu vztahující se k porušení práva právnické osoby na její pověst, přičemž tento zásah musí být neoprávněný a musí zde existovat příčinná souvislost mezi zásahem a protiprávností zásahu. V daném případě z provedeného dokazování vyplynulo, že spolek žalobce ani jiné Sudetoněmecké krajské sdružení resp. jejich činnost či aktivity nebyly v napadeném projevu zmíněny, žalobce ostatně ani tuto skutečnost netvrdil. K posouzení, zda došlo k zásahu do pověsti konkrétní právnické osoby je třeba posuzovat obsah napadeného článku či projevu v celém kontextu, nikoliv pouze vytrhovat jednotlivé pasáže. Z provedeného dokazování vyplynulo, že předseda Senátu se ve svém projevu, proneseném při příležitosti uctění památky obětem nacizmu v Terezíně, především zaměřoval na hodnocení historických událostí nacistické okupace za druhé světové války v souvislosti s vyhlazovacími a koncentračními tábory, přičemž v této souvislosti uvedl i svůj názor ohledně tehdejšího odsunu sudetských Němců. Soud má za to, že byť předm. sdělení nejsou v souladu se stanovami žalobce a žalobce s nimi nesouhlasí, a cítí se jimi dotčen na svém jménu a pověsti, nebyl napadený projev objektivně způsobitelný zasáhnout do pověsti žalobce jako právnické osoby tak, aby byla naplněna skutková podstata neoprávněného zásahu ve smyslu ust. § 135/2 obč. zák. Pokud se žalobce odkazoval z hlediska aktivní legitimace na výše citovaná rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR a Ústavního soudu ČR, nelze dle názoru soudu případ „baseballové pátky s nápisem Na cikány..“ aplikovat na projednávanou věc. V odkazovaných rozhodnutích se jedná o ochranu osobnosti – fyzické osoby a Ústavou zaručených práv a svobod jednotlivce (člověka) - zejména čl. 10 Listiny (Základní lidská práva a svobody). Ochrana pověsti právnické osoby je v občanském zákoníku upravena samostatně, přičemž i aktivní legitimaci resp. předpoklady odpovědnosti je proto třeba posuzovat v intencích této právní úpravy, jak výše uvedeno. Soud tedy uzavírá, že z výše uvedených důvodů neshledal žalobu z titulu tvrzeného neoprávněného zásahu do pověsti žalobce jako právnické osoby jako důvodnou a žaloba byla v celém rozsahu zamítnuta. S ohledem na uvedené závěry soud považoval za nadbytečné se v řízení důkazně zabývat odbornými vyjádřeními, předloženými oběma účastníky a vyslyšet jejich zpracovatele, neboť sporná čísla ohledně obětí či interpretace historických událostí druhé světové války a odsunu sudetských Němců nemají příčinnou souvislost s pověstí žalobce jako právnické osoby. Nad rámec soud považuje za nutné konstatovat, že má za to, že věcná pasivní legitimace ve sporu České republiky, za níž jedná Kancelář Senátu, je dána. Předmětem sporu byl oficiální projev předsedy Senátu Parlamentu ČR jako představitele České republiky (funkcionáře komory Parlamentu), pronesený na plánované akci. Podle ust. § 33 z.č. 107/1999 Sb. o jednacím řádu Senátu přísluší předsedovi Senátu m.j. zastupovat Senát navenek a plnit další úkoly, jimiž ho Senát pověří. Sporný projev pana Milana Štěcha tedy nelze považovat za tzv. exces neboli vybočení z jeho činnosti jako předsedy Senátu Parlamentu ČR. Za žalovanou Českou republiku pak jedná s odkazem na ust. § 3 z.č. 219/2000 Sb. v daném případě organizační složka státu – Kancelář Senátu. Uvedený závěr však nic nemění na skutečnosti, že žaloba byla ze shora uvedených důvodů zamítnuta.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 142/1 o.s.ř. Plně úspěšnému žalovanému byla dle vyhl.č. 177/1996 Sb. přiznána náhrada za právní zastoupení za 2 úkony právní služby po 2.500,-Kč (převzetí a příprava zastoupení a účast na jednání před soudem),

dále dle § 13/3 vyhlášky 2x rež. paušál po 300,-Kč, s připočtením 21 % DPH v částce 1.176,-Kč celkem 6.776,-Kč.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení prostřednictvím podepsaného soudu k Vrchnímu soudu v Praze.

V Praze dne 15. září 2017

JUDr. Helena Nebesařová v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost:
Veronika Vyhnánková